

BARNPLANTORNAS NYHETSBRÄV

Alla barn kan utvecklas om de får rätt förutsättningar | 27 februari 2023

Vi skriver nu 2023. Tiden rusar på i expressfart, tycker jag ibland. Fakta är dock att den "harvar" sig fram i samma fart år ut och år in. Det är vi som uppfattar det på olika sätt beroende på en rad omständigheter. Just nu lever vi i en turbulent tid oberoende av hörselnedsättning eller ej. Kriget i Ukraina har varit ett grymt uppvaknande för många i Europa. Vi har länge levt i en tid av naivitet och villfarelse att krig och makthunger hos despoter har tillhört det förgångna. Våra politiker nedrustade och försatte därmed hela vår trygghet på spel. Frågan kanske t.o.m. har varit huruvida det finns några despoter och då i vart fall inte i vårt närområde! Verkligheten har visat sitt ansikte med obehagliga insikter för alla.

2018 PUNKTERADE BARNPLANTORNA ÅSIKTSBALLONGEN INOM DÖV-/HÖRSELOMRÅDET?

Oberoende av huruvida det gäller storpolitik, hot mot demokratin eller barns rättigheter till förutsättningar för att självständigt äga sin framtid så har förnekelsen haft många ansikten.

2018 var ett tråkigt år utifrån det motstånd mot cochleaimplantat på barn som synliggjordes hos en ansenlig fraktion av döv världen i sociala medier. Det handlade också om permanenta och till viss del cementerade synsätt om intervention, lärande samt språk- och läs-/skrivinläring hos barn med dövhet och hörselnedsättning.

Vi i Barnplantorna petade hål på åsiktsballongen hos de som under decennier ansett sig ha tolkningsföreträde avseende det mesta som rör barn med dövhet eller hörselnedsättning. Osökt tänker jag på sensmoralen i boken "Kejsarens nya kläder"; d.v.s. människor tenderar att anpassa sig till gruppen

antingen den har rätt eller fel eller att de på grund av faktaresistens vägrar inse att tiden sprungit ifrån dem. När barnet i sagan "Kejsarens nya kläder" utbrister "Kejsaren är naken" innebär det att påpeka något som alla kan se men ingen vågar säga.

Visst petade Barnplantorna hål på åsiktsballongen 2018 (för barnens skull), men vi punkterade den knappast. Föräldrar till barn med hörselnedsättning som hör via CI eller andra typer av hörapparater möter fortfarande professionella inom skolmyndigheter, vård och skola med "råd" som borde förpassats till en annan verklighet för flera decennier sedan. **Sjukvårdens ansvar är och förblir alltid att ge rekommendationer/vägledning utifrån klinisk beprövad erfarenhet och bred forskningsevidens.**

Jag undrar hur IVO (Inspektionen för Vård och Omsorg) ser på detta, d.v.s. att SPSM:s råd sällan följer de rekommendationer som CI-behandlande sjukhus anger, som grundar sig på klinisk beprövad erfarenhet och bred forskningsevidens.

HUR GÅR DET FÖR BARN/UNGDOMAR?

Vi lever i en ny tid när det är möjligt även för barn med dövhet/grav hörselnedsättning att bli en aktiv del i vårt gemensamma samhälle. Det är inte längre någon ouppnåelig dröm för vissa av dem utan en realitet för en majoritet av barn med en utvecklingsbar hörselfunktion om de får möjligheter att utveckla hörsel och tal. Med andra ord handlar det om förskola och skola inkluderade med hörande barn, som en viktig del i en utveckling för det enskilda barnet.

I Barnplantorna har vi medlemmar, unga vuxna med CI (unilateralt såväl som bilateralt) som har erhållit CI som barn. De har alla tagit plats i vårt gemensamma samhälle som jurister,

Grafisk produktion:
Xtremt Media, www.xtremtmedia.se

BARNPLANTORNAS NYHETSREV

Alla barn kan utvecklas om de får rätt förutsättningar | 27 februari 2023

apotekare, läkare, socionomer, logoped, målare, snickare, civilingenjörer m.m. Ett tvärsnitt av yrkesgrupper utifrån intresse, precis som det ser ut för alla andra unga vuxna. Många har ställt upp på reportage i Barnplantabladet genom åren. [Läs reportagen här!](#)

Ändå tycks SPSM se som sin främsta uppgift att behålla (eller gärna öka) elevantalet i specialskolorna samt i alla lägen förorda teckenspråk. Barn med CI går till och med i dövskolan och lär sig läsa på samma sätt som "pi" döva d.v.s. via teckenspråket!

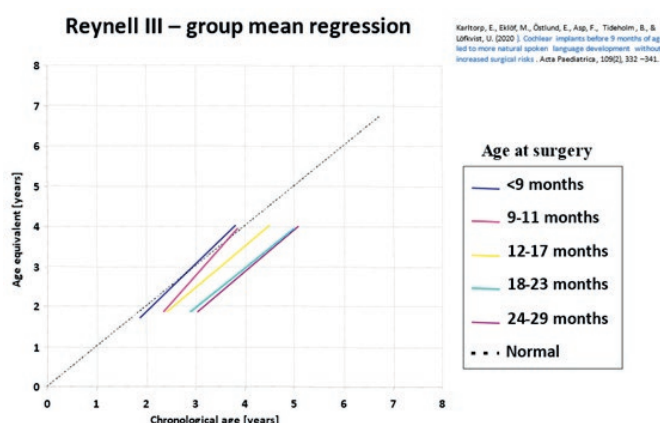
KLINISK BEPRÖVAD ERFARENHET OCH EVIDENS

CI-behandlande sjukhus för noggrann statistik över de här barnens taluppfattning (även i bullrig miljö), talutveckling, riktningshörsel, psykiska välbefinnande etc. Forskningsstudier på målgruppen barn/ungdomar med CI pågår hela tiden både på svenska CI-behandlande sjukhus såväl som via internationella studier.

Över 1 500 barn har sedan starten 1991 CI-opererats i Sverige. En hel del är i tonåren av de barn som erhöll bilaterala (dubbla) cochleaimplantat från 2002 och framåt. På Karolinska universitetssjukhuset, där hälften av de barn som erhåller CI i Sverige varje år är CI-opererade, har vi inhämtat resultat för barnen enligt Reynells test. Detta test mäter språkförståelse och barns expressiva förmåga. Det är tydligt att dagens döva barn, där majoriteten hör med cochleaimplantat, har helt andra behov än döva barn utan CI. De sistnämnda en minoritet idag. Är det inte uppenbart för alla?!

Diagrammet visar, med all önskvärd tydlighet, att barn med CI idag har språkförmågor (taluppfattning, talutveckling) som närmar sig hörande barn. **Det är också tydligt att ju tidigare dövfödda barn får höra med CI desto bättre.**

Den svarta prickade linjen visar barn med normal hörsel. Barnplantorna är inte förvånade över att barn som får CI redan under nio månaders ålder har språk och tal i nivå med hörande barn.

Lever SPSM i en fortsatt förnekelse över dessa resultat? Hur är det i så fall möjligt? Det är inte SPSM tillsammans med dövrörelsen som ska definiera innebörden av dövhet.

SPSM:S ENSIDIGA STÄLLNINGSTAGANDE FÖR DÖVKULTUR

SPSM har genom sina ställningstaganden för dövas kultur och sina ensidiga synsätt på döva barn hämmat all utveckling av

Grafisk produktion:
Xtremt Media, www.xtremtmedia.se

BARNPLANTORNAS NYHETSBRIV

Alla barn kan utvecklas om de får rätt förutsättningar | 27 februari 2023

barns rätt till skola och skolform utifrån att utvecklas till sitt bästa JAG.

STATLIGA MEDEL HAR BEFÄST ORÄTTVISORNA.

Barnplantorna och många andra aktörer med oss trodde att den mest genomarbetade utredning som har gjorts inom döv-/hörselområdet skulle bana väg för förändringar. Det handlar om Jan Sydhoffs utredning som resulterade i slutbetänkandet "Samordning ansvar och kommunikation – vägen till ökad kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar" (SOU 2016:46).

Slutbetänkandet var resultatet av ett synnerligen genomgripande arbete av Jan Sydhoff. Han knöt kontakt med alla aktörer inom området, så även läkare vid CI-behandlande sjukhus. Utredningen konstaterade bl.a. att:

- Det finns stora skillnader mellan skolorna i Sverige. 3 000 elever i grundskolan har en hörselnedsättning.
- Tidig hörselscreening (nyfödda) är bidragande till målgruppens förändring.
- Forskningsöversikt i slutbetänkandet visar att tidig intervention (CI) och tekniska hjälpmedel har stora effekter på tal, språk och skolframgång.
- Enligt Migrationsverket uppskattades 2013 mellan 20–40 asylsökande ha behov av teckenspråk.
- Resultaten i skolan visar att skolframgång är relaterat till graden av hörselnedsättning och färre elever med gravare hörselnedsättning är kvalificerade till högre studier.

- Myterna slås också hål på då det konstateras att döva underpresterar i förhållande till hörande i en rad ämnen.
- Utvecklingen inom CI-behandling tillsammans med tidig intervention och tidig tillgång till hörsel och språk har minskat skillnaderna mellan elever med dövhet eller hörselnedsättning och andra elever.
- Barn endast ska tas emot i specialskolan om de har behov av en tvåspråkig undervisning i en teckenspråkig miljö. **Specialskolan bör benämnas den teckenspråkiga specialskolan.**
- Specialskolan bör centreras till tre enheter.
- Målgruppen bör omdefinieras.
- Statens resurser till målgruppen utnyttjas inte på bästa sätt.
- Av de statliga medel staten satsar på målgruppen kanaliseras 78 procent via specialskolan och endast 22 procent via kommunala eller fristående huvudmän trots att omkring 90 procent av elever med dövhet, hörselnedsättning fullgör sin skolgång i kommunala eller fristående skolor.
- Det konstateras en brist på aktuell forskning. Många studier som SPSM hänvisar till är fallstudier med få deltagare.

Barnplantorna delade det som beskrevs i 2016:46. Det var det första nedslaget i verkligheten på decennier och som också speglade den revolutionerande utveckling som cochleaimplantat har inneburit och innebär. Barnplantorna har länge kritiserat det urval av studier (ofta fallstudier) som SPSM hänvisar till, vilket nämnda slutbetänkande också gjorde.

SPSM delade förstås inte slutbetänkandets slutsatser i sitt remissvar till 2016:46. I det nästan 30 sidor långa remissvaret

BARNPLANTORNAS NYHETSBRÄV

Alla barn kan utvecklas om de får rätt förutsättningar | 27 februari 2023

framstod SPSM (en statlig myndighet) som dövrörelsens förlängda arm i strävan att befästa dövrörelsen intakt och förpassa slutbetänkandet till byrålådan på Utbildningsdepartementet. Det angavs bl.a. i remissvaret: *”För att nå målet om ökad måloppfyllelse och ökad valfrihet är det enligt Specialpedagogiska skolmyndighetens uppfattning av vikt att man ser till hela populationen och hittar en balans mellan önskemål om ökad likvärdighet och de välfärdsinsatser som samhället erbjuder. Av det skälet är det anmärkningsvärt att utredningen så tydligt i vissa delar betraktar stöd till en liten grupp utifrån ett medicinskt synsätt och inte utifrån ett pedagogiskt perspektiv”* (SPSM:s remissvar SOU 2016:46).

SOU 2016:46 torde vara den första statliga utredningen som hade en förankring i verkligheten och också föreslog förändringar utifrån en ny målgrupps behov, hänvisade till behov av specificering av specialskolans målgrupp medelst en ny utformning av skollagens bestämmelser om specialskolan och redogjorde för ekonomiska konsekvenser av förslagen i slutbetänkandet. Dessutom gjordes en internationell utblick inom nämnda område samt en forsknings- och kunskaps-sammanställning. Men SPSM:s remissvar verkade bestå i ett förnekande av målgruppens förändring.

En operation, en medicinsk behandling som framgångsrikt återskapar ett sinne – hörselsinnet – och SPSM anser att det är anmärkningsvärt att slutbetänkandet betraktar stöd till en liten grupp ”utifrån ett medicinskt synsätt och inte utifrån ett pedagogiskt perspektiv”. Med all önskvärd tydlighet visar det att SPSM inte tycks ha förstått eller vill förstå, **att en medicinsk behandling (CI) ligger till grund för det pedagogiska perspektivet.**

FRÅN HJÄRNAN – ”USE IT OR LOOSE IT” TILL ”GRIT” (JÄKLA ANAMMA) OCH DYNAMISKT MINDSET

Vi har över många år spridit kunskap om hjärnans utveckling och plasticitet i Nyhetsbrevet såväl som i Barnplantabladet. [Viktig kunskap som du även kan ta del av här!](#)

Vi har hänvisat till Carol Dweck, Angela Duckworth, Carole Flexer m.fl. Om du är förälder eller professionell och jobbar för barnens bästa hoppas jag att du på SVT följer Anders Hansén i programserien ”Hjärnan”. Särskilt av intresse är avsnittet ”Vår föränderliga hjärna”. [Se programserien här!](#) Myterna inom SPSM om döva barn lär vi dock inte slå hål på, då den agenda som överskuggar allt tycks vara att bibehålla (eller helst öka) antalet elever i specialskolan.

Men, men, ta dig tid att specifikt lyssna på Anders Hansén när han intervjuar Torkel Klingberg. Intressant både om du är kunskapsstörstande förälder eller professionell som möter barn och föräldrar. [Se och lyssna till Torkel Klingberg här!](#)

Jag har ett antal gånger här i Nyhetsbrevet rekommenderat Torkel Klingbergs bok ”Hjärna, gener och jävlar anamma – Hur barn lär sig”. Boken handlar bl.a. om hur genetik, hjärnans mognad, motivation och miljöns inverkan förklarar både barns utveckling och skillnader mellan individers förmågor. Ett centralt tema är att barnens utveckling till stor del drivs av träning, det gäller matematik och läsning, men även mer allmänna mentala förmågor som koncentrationsförmåga och arbetsminne. Med träning menar Klingberg inte bara att göra någonting utan att träna, öva och lära sig målmedvetet, med även svåra uppgifter. Läs boken du också!

BARNPLANTORNAS NYHETSREVY

Alla barn kan utvecklas om de får rätt förutsättningar | 27 februari 2023

SKOLMYNDIGHETER I BLÅSVÄDER

Kritiken växer i sociala medier bland lärare mot ett verklighetsfrånvänt förhållningssätt avseende skola och lärande. Mycket gäller synsätt som att anpassningar in absurda löser allt. De sjunkande målpupplifflerna visar att lärares kritik mot skolmyndigheterna måste tas på större allvar; annars kommer det att få efterverkningar på hela vårt samhälle. Skolbarn kan inte läsa! Skolbarn kan inte skriva för hand! Överdriven digitalisering. Skolmyndigheters hävdande att barn har olika lärteknik! Listan kan göras lång. Jag hoppas att antalet lärare blir fler som står upp för sin professionalitet. [Läs mer här!](#)

[Läs även mer här](#) varför vi alla måste engagera oss i skolan om vi ska hjälpa barnen att bygga fundamentet till den framtid de har rätt att äga.

Torkel Klingberg skriver i sin bok hur hjärna och gener hänger ihop med motivation och mening. Han beskriver hur neurovetenskapliga forskningsrön kring inlärning kan hjälpa fler barn att klara utmaningarna de ställs inför. Han säger "Alla barn kan utvecklas om de får rätt förutsättningar".

Tyvärr diskuteras aldrig döva barn. De är en osynlig minoritet, som SPSM önskar fortsatt isolerade på dövskolorna för att bevara verksamheter och vilseleda föräldrar och barn i att en teckenspråkig miljö samt undervisning om identitet och dövas historia ska ge barnen självkänslan att bli starka döva. Det rustar inte barn att möta verkliga livet, ta plats i vårt samhälle och få ett arbete. Idag är det möjligt, men det kräver naturligtvis ett förändrat förhållningssätt hos SPSM om det ska bli möjligt för fler döva barn med en utvecklingsbar hörsel funktion.

VAD HÄNDER NÄR BARN UTMANAS?

I ett viktigt inlägg strax innan årsskiftet berättar en förälder till en son med dyslexi hur förödande svensk skola var för hennes son. Viktiga paralleller kan dras till dövskolan där barn som hör och talar går i samma klass som barn som är hänvisade till teckenspråk. Familjen till pojken med dyslexi flyttade till Frankrike och där hade man ett annat synsätt på dyslexi och lärande. [Debatt: Hjälpande resultat när sonen med dyslexi fick skriva för hand | Grundskolläraren \(vilarare.se\).](#)

MOD ATT HA TILLIT

Om det inte finns rädsla behövs inget mod. Det är naturligtvis modigt att göra något trots rädsla. Rädsla har sin grund i bristen på tillit. För att öppna upp för nya perspektiv inom interventionsverksamheter och inom t.ex. SPSM krävs det mod för att öppna upp för nya perspektiv i tiden. Rådande rutiner, normer och gamla synsätt behöver utmanas. Verksamheter behöver träda ut ur sin komfortzon för barnens skull. Tillit och ansvar för dagens barn ska forma verksamheter.

Tillit skaffar verksamheter genom att ständigt ligga i framkanten av utvecklingen med uppdaterad kunskap. Om mod, tillit, vilja att utmana gamla dogmer saknas så sviker ansvariga myndigheter (SPSM) m.fl. barns rätt till optimala möjligheter att ta del av ett samhälle och en värld i ständig förändring. Det är både sorgligt och skamligt!

VISDOMSORD

"The only thing we have to fear is fear itself." /Franklin D Roosevelt

Vår i antågande! Ann-Charlotte Gyllenram